

MAAELUMINISTEERIUM

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

ÜPP strateegiakava veekaitsemeetmed

Matis Mägi

Maaeluministeerium, Maakasutuspoliitika osakond

13. detsember 2022

EPKK veekaitse infopäev: karst põllumaal

EL ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) strateegiakava aastateks 2023-2027

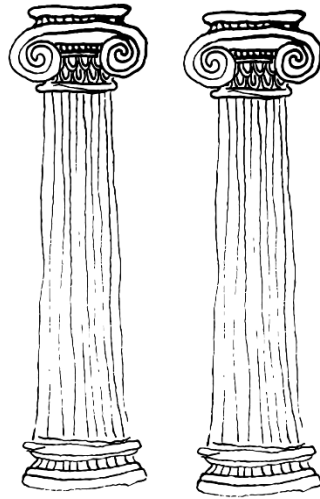
- Strateegiakava (SK) - peamine instrument Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika elluviimiseks Eestis aastatel 2023–2027
- SK loob reeglid ja raamistiku EL fondidest põllumajandus- ja maaelutoetuste maksmiseks: õigusraamistik Euroopa Parlamendilt, Nõukogult ja Komisjonilt, sisu loob liikmesriik.
- Hõlmab nii senise I samba otsetoetusi ja turumeetmeid kui maaelu arengu investeringutoetusi ehk senine II samba MAK toetused.
- Strateegiakava on koostatud perioodi 2021-27 eelarve kasutamiseks aastatel 2023-2027. 2021-2022 muutus üleminekuaastateks eelneva perioodi reeglite järgi, kuna läbirääkimised Euroopa Liiduga kestsid ka peale 2020.a.

ÜPP 2023-2027 ja keskkond

Otsetoetused:

Ökokavad
(KSM, MAHE)

Maaelu poliitika:

Keskkonna-, kliima- ja
muud halduskohustused

Natura 2000 toetused

Investeeringud, nõuanne,
teavitatus...

Nõuetele vastavus + rohestamine = tingimuslikkus

Tingimuslikkus

seob ÜPP toetuste täies mahus maksmise maakasutuse, põllumajandustootmise ja põllumajandusliku tegevusega seotud nõuete järgimisega.

[Maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise standardite \(HPK\)](#)

rakendamiseks leiavad liikmesriigid enda vajadusest lähtuvalt iga EL tasandil kehtestatud standardi kohta riikliku nõude. Eestis seni kehtestatud vastava ministri määrusega.

[Kohustuslikud majandamisnõuded \(KM\)](#)

põhinevad ELi direktiividel ja määrustel ning puudutavad valdkondi nagu veekaitse, elurikkus, toiduohutus, loomade identifitseerimine ja registreerimine, loomahaigused, taimekaitsevahendid ning loomade heaolu. Direktiivide nõuded rakendab iga liikmesriik oma õigusaktidega.

Pindalapõhised veekaitseesse panustavad sekkumised

- Rakendamine on riigile kohustuslik
- Meetmed on põhjendatud, põhinevad EL, riigi ja piirkondlikel vajadustel.
- Toetada saab täiendavaid tegevusi,
- ÖKOKAVAD: keskkonnasõbralik majandamine (KSM) ja mahepõllumajandus (MAHE)
- MULLA- ja VEEKAITSETOETUS: põhjavee ja pinnavee kaitse toetus, väärtusliku püsirohumaad säilitamise toetus;

Keskkonnasõbraliku majandamise toetus (KSM)

- **Eesmärk** soodustada keskkonnasõbralike majandamisviiside kasutamist, et parandada mulla ja vee seisundit, toetada põllumajandusmaastiku elurikkust ja põllumehe keskkonnateadlikkust.
- Uus KSM on **edasiarendus eelmiste perioodide meetmetest**, kuhu on lisandunud ka uusi nõudeid.
- KSM-i ökokava on **mitmetasandiline toetuskeem**, kus põhitoetuse saamiseks tuleb täita mitmeid keskkonnanõudeid koos (tingimuslikkus), kuid lisaks saab valida toetatavaid lisategevusi. Avatud ka mahetootjatele.

Keskkonnasõbralik majandamine (2)

Toetatavad põhitegevuse nõuded (kogu põllumaal):

- Viljavahelduse ja külvikorra nõuded
- Liblikõieliste kultuuride kasvatamine vähemalt 15%-l põllumaast
- Lämmastikubilansi koostamine: arvestus N mulda viimise ja väljaviimise kohta e-põlluraamatus;
- Mullaproovid – võimaldab täpsemat väetusplaani ja väetiste ülekasutamist;

Keskkonnasõbralik majandamine (3)

- Glüfosaadi kasutamise piirang
- Taimekaitsevahendi kasutamise piirang
- Elektroonilise põlluraamatu pidamise nõue PRIA e-teenuste keskkonnas või sellega liidestatud e-teenuste keskkonnas (e-põlluraamat)

Toetatavad lisategevused, mis kaudselt panustavad ka veekaitsele (vahekultuuride lisategevus, muldade lupjamine, glüfosaadi mittekasutamine jms).

Toetuse ühikumäärad sõltuvad kasvatatavast kultuurist.

Strateegiakava sekkumine „Mulla- ja veekaitsetoetus“

- Hõlmatakse mulla-ja veekaitiseliselt eriti tundlikke ja prioriteetseid alasid (üleriigiliselt): nitraaditundlik ala, kaitsmata põhjaveega ala, allika- ja karstialad;
- Koosneb kolmest veekaitiselisest toetusest: **põhjavee kaitse, pinnavee kaitse ning väärtusliku rohumaa pinnavee kaitse toetusest** (viimane rakendub 2024.a.).
- Toetusõiguslik on vaid rohumaa (eesmärke täidab kõige paremini liigirikas looduslik rohumaa);
- Kohustus võetakse **viieks järjestikuseks aastaks**

Põhjavee kaitse toetus

- **Eesmärk** toitainete leostumise ohu vähendamine läbi püsiva taimkatte toetamise, põllumaa viimise püsiva taimkatte alla ja rohukamara all hoidmise.

Toetust antakse vähemalt 0,3 ha suuruse rohumaa kohta, mis:

- on rohukamaras või kuhu külvatakse kohustuseaastal rohumaa kultuurid;
- asub vähemalt 50% ulatuses kaitsmata põhjaveega alal või allika- või karstialal;

Põhjavee kaitse toetus (2)

Toetuse ühikumäär:

- 180 eurot aastas, kui rohumaad moodustavad kuni 20% taotleja põllumajandusmaast;
- 85 eurot aastas, kui rohumaad moodustavad enam kui 20% taotleja põllumajandusmaast;

Nõuded rohumaaga kohta:

- Keelatud on ülekarjatamine ja süsteemse herbitsiidi kasutamine;
- Keelatud on rohukamarat kahjustavad harimistööd

Pinnavee kaitse toetus

- **Eesmärk** põllumajandusmaal toitainete leostumise ohu vähendamine, hoides seda **veekaitse**lise rohumana.

Toetust antakse vähemalt 0,3 ha suuruse rohukamaras oleva põllumajandusmaa kohta, mis

- Piirneb vähemalt 10 meetrise veekaitsevööndiga (v.a. Läänemeri), ning asub toitainete tõttu mitteheas seisundis pinnaveekogu valgalal;
- On maaparandussüsteemi veekaitsevööndi laiend

Pinnavee kaitse toetus (2)

Toetuse saamise eeldused:

- Toetuse saaja võtab viie järjestikuse aastase nõuete täitmise kohustuse.
- KSM toetuse taotlemine, või
- Toetuse saaja peab rohumaa ha kohta vähemalt 0,2 LÜ –le vastaval arvul loomi

Pinnavee kaitse toetus (3)

Toetuse ühikumäär (ha toetusõigusliku maa kohta):

- 220 eurot, kui rohumaad moodustavad kogu majapidamise põllumaast kuni 20%
- 110 eurot, kui rohumaad moodustavad kogu majapidamise põllumaast üle 20%

MAAELUMINISTEERIUM

Matis Mägi

Detailsemad küsimused palun saata

matis.magi@agri.ee